

Huumerattien määrä suhteessa alkoratteihin Helsingissä 2010 - 2018

Tilastollinen opinnäytetyö huumerattien määrästä suhteessa puhtaisiin alkoratteihin Helsingissä vuosina 2010 – 2018

Ilari Rautiainen

5/2021

TIIVISTELMÄ

Tekijä: Ilari Rautiainen

Julkaisun nimi: *Huumerattien määrä suhteessa alkoratteihin Helsingissä 2010 - 2018*

Opinnäytetyön muoto: *tutkimuksellinen*

Julkisuusaste: julkinen

Ohjaaja: Petri Voittomäki ja Jari Saario

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tässä opinnäytetyössä tutkin huumerattien määrän muutosta suhteessa alkoratteihin Helsingissä vuosina 2010 – 2018. Opinnäytetyössäni tutkin millainen rattijuopumusten kehitys on ollut Helsingissä mainitulla aikavälillä. Kerron opinnäytetyössäni eri huumausaineista ja siitä miten suomalaiset niitä käyttävät.

Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä tutkimuksena. Materiaali on kerätty pitkälti poliisin ylläpitämästä Polstat-järjestelmästä, johon kerätään poliisien eri järjestelmien tietoja sekä tilastotietokeskuksen tilastoista.

Opinnäytetyöni perusteella poliisi törmää todennäköisemmin huumausaineesta johtuvaan rattijuopumustapaukseen kuin alkoholista johtuvaan. Tilanne on kääntynyt pääläelleen verrattuna vuoteen 2010, jolloin alkoholista johtuva rattijuopumus on ollut selvästi yleisempää kuin huumausaineesta johtuva. Amfetamiini on johtava huumausaine huumausaineen aiheuttamista rattijuopumuksista. Myös erilaisten lääkeaineiden käyttö on varsin yleistä.

Sivumäärä: 27

Tarkastuskuukausi ja vuosi: toukokuu 2021

Avainsanat: rattijuopumus, törkeä rattijuopumus, huumausaineenkäyttörikos, alkoholi, huumeet, päihteet, tieliikenne

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 MENETELMÄT	5
2.1 Kvalitatiivinen menetelmä	5
2.2 Kvantitatiivinen menetelmä	6
2.3 Tutkimuksen toteuttaminen	6
3 KESKEISET TERMIT.....	7
3.1 Alkoratti.....	7
3.2 Huumeratti	7
3.3 Rattijuopumus	7
3.4 Törkeä rattijuopumus	8
4 RATTIJUOPUMUKSEN TOTEAMINEN	8
4.1 Huumausaineiden aineenvaihduntatuotteet	9
5 MITEN ALKOHOLI JA HUUMAUSAINHEET VAIKUTTAVAT AJOKYKYYN?	10
6 HUUMAUSAINHEET	10
6.1 Mikä on huumaava aine?	10
6.2 Amfetamiini	11
6.3 Kannabis.....	11
6.4 Gammahydroksivoihappo (gamma) eli lakka.....	12
6.5 Kokaiini	12
6.6 Ekstaasi	12
6.7 Huumaavat lääkkeet	13
6.8 Kuinka paljon suomalaiset käyttävät huumausaineita?.....	13
7 RATTIJUOPUMUSTEN MÄÄRÄ HELSINGISSÄ 2010 - 2018	15
7.1 Rattijuopumukset jaoteltuna käytetyn päihteen mukaan Helsingissä 2010 - 2018.....	15
7.2 Rattijuopumukset kuukausittain Helsingissä.....	18
8 KUKA SYLLISTYY RATTIJUOPUMUKSEEN	19
9 MITÄ HUUMAUSAINETA LIIKENTEESSÄ KÄYTETÄÄN?	20
10 YHTEENVETO	22
10.1 Luotettavuus	23

11 POHDINTA.....	23
LÄHTEET	25

1 JOHDANTO

Vertailen opinnäytetyössäni puhtaiden alkorattien määrään muutoksia huumeratteihin vuosina 2010 - 2018 Helsingissä. Opinnäytetyössäni pohdin huumerattien yleisyyttä perinteisenä nähtyyn alkorattiin. Opinnäytetyössäni avaan yleisimpiä huumausaineita, joihin poliisi törmää rattijuopumusrikoksissa kentällä. Käsittelen lyhyesti, miten päihteet vaikuttavat ajokykyyn ja millä tavalla poliisi tavanomaisesti toteaa rattijuopumuksen. Käyn opinnäytetyössä läpi myös rattijuopumukseen liittyvää lainsäädäntöä sekä poliisimiehen toiminnalle valtuuden antavia lakeja.

Median seuraamiseni mukaan ennustukseni on, että huumerattien määrä on lisääntymässä ja muuttumassa tavalliseksi osaksi rattijuopumusvalvonnan arkea poliisintyössä. Aiheesta on kirjoitettu useammassa lehdessä ja asia on ollut mediassa muutenkin esillä.

Ollessani harjoittelussa Helsingin poliisilaitoksen Itäisellä kenttäjohtoalueella kesällä 2020 havaitsin myös, että puhdas alkoratti tuntui harvinaisemmalta verrattuna huumeratteihin tai kuljettajiin, jotka olivat nauttineet alkoholia sekä huumausaineita. Tätä kautta sain alkuperäisen ajatuksen opinnäytetyön tekemisestä liikenteeseen ja päihteisiin liittyen. Itselleni liikenteeseen liittyvät tehtävät eivät olleet lähellä sydäntä, mutta ilmiöön törmättyäni päätin lopulta tehdä aiheeseen liittyvän opinnäytetyön.

2 MENETELMÄT

Tässä osiossa kerron lyhyesti eri tutkimusmenetelmien luonteista.

2.1 Kvalitatiivinen menetelmä

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus on menetelmäsuuntaus, jossa pyritään ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä. Tällä menetelmällä pyritään merkityksen tai tarkoituksen selvittämistä tutkittavasta asiasta. (Hirsjärvi 1995, 174.) Kvalitatiivisessa yhteiskuntatutkimuksessa tutkija on etukäteen laatinut tutkimushenkilöille haastattelun tai luonut ryhmätilanteen. Tutkimushenkilöt voivat vastata yleensä varsin vapaamuotoisesti laadittuihin kysymyksiin ja kertoa haastatteluissa kokemuksistaan liittyen aihepiiriin. Kvalitatiivinen menetelmä antaa mahdollisuuden kartoittaa yhteiskuntailmiöitä kaikessa niiden rikkaudessaan. Sitä käytetään joko itsenäisenä tutkimusmenetelmänä tai yhdessä kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän kanssa. (Tilastokeskuksen verkkosivut i.a. a.)

2.2 Kvantitatiivinen menetelmä

Kvantitatiivinen tutkimus kuvaa ja tulkitsee yhteiskunnassa tapahtuvia ilmiöitä tieteen yleisen logiikan mukaisilla tarkoilla mittausmenetelmillä. Tässä menetelmässä sovelletaan tilastotieteen menetelmiä saatuihin aineistoihin oikeiden johtopäätösten tekemiseksi. (Tilastokeskuksen verkkosivut i.a. a.)

Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla pyritään selvittämään kysymyksiä, jotka liittyvät lukumääriin ja prosentiosuuksiin. Näiden asioiden selvittäminen vaatii riittävän suurta otantaa, jotta tuloksia voidaan pitää edes jollain tasolla luotettavina. Kvantitatiivisella tutkimuksella voidaan kartoittaa asioita, mutta niillä ei pystytä juurikaan pureutumaan asioiden syihin. (Heikkilä 2014, 15.)

2.3 Tutkimuksen toteuttaminen

Aloittaessani opinnäytetyön tekemisen mietin teenkö sen pohjautuen tilastoihin, haastatteluihin ja kyselyihin vai toteuttaisinko jonkinlaisen toiminnallisen opinnäytetyön. Mietin mitä voisin saavuttaa erilaisilla menetelmillä ja lähestymistavalla. Saatuani hahmoteltua perusajatuksen opinnäytetyöstäni tajusin, että se oli järkevintä toteuttaa tilastoja tutkimalla. Aihetta olisi helpointa tutkia määrällisesti, eikä ihmisten näkökulmien kautta.

Asetin itselleni kolme tutkintakysymystä tukemaan opinnäytetyötäni.

1. Mikä on huumausaineiden osuus Helsingin rattijuopumuksissa?
2. Millaiset henkilöt syyllistyvät rattijuopumukseen?
3. Millaisia päihteitä liikenteessä käytetään?

3 KESKEISET TERMIT

3.1 Alkoratti

Alkoratti on epävirallinen termi. Tässä opinnäytetyössä sillä viitataan tavanomaiseen rattijuopumukseen, jossa on läsnä ainoastaan alkoholin vaikutus ilman huumausaineita. Kyseessä on siis niin sanottu perinteinen rattijuopumus.

3.2 Huumeratti

Huumeratti on epävirallinen termi. Rikoslain mukaan, jos henkilö kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa tieliikennelain mukaisella tiellä huumausaineiden alaisena syyllistyy rattijuopumukseen ja huumausaineen käyttörikokseen. Rikoslaisissa kerrotaan myös, että henkilö, joka käyttää muuta huumaavaa ainetta kuljettaessaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai raitiovaunua niin, että hänen kykynsä tähän on huonontunut, syyllistyy rattijuopumukseen.

Rikoslain 50 luvun 2 a §:n mukaan huumausaineen käyttörikokseen syyllistyy henkilö, jos hän laittomasti käyttää tai pitää hallussaan pientä määrää huumausainetta. Huumausaineen tulee olla omaa käyttöä varten. Jos henkilöllä on hallussaan huumausainetta myyntiä tai levitystä varten epäillään häntä käyttörikoksen sijaan huumausainerikoksesta.

Eri huumausaineille ei ole Suomessa asetettu alkoholin promillerajojen tapaisia rajoja, jotka olisivat yhteydessä eri aineiden mahdolliseen vaarallisuuteen liikenteen kannalta. Laissa on huumeiden osalta nollatoleranssi. (Liikenneturva, 2021.)

3.3 Rattijuopumus

Rikoslain mukaan henkilö syyllistyy rattijuopumukseen, jos hän kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai raitiovaunua alkoholin vaikutuksen alaisena ja mitattaessa hänen uloshengitysilmansa alkoholipitoisuutta se on 0,5 promillea tai 0,22 milligrammaa per uloshengitys litra.

Rattijuopumuksesta tuomitaan myös se, joka kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa tai raitiovaunua käytettyään huumausainetta niin, että hänen veressään on ajon aikana tai sen jälkeen käytetyn huumausaineen vaikuttavaa ainetta tai sen aineenvaihduntatuotetta. Tämän momentin säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos mainittu aine tai aineenvaihduntatuote on peräisin lääkevalmisteesta, jota kuljettajalla on ollut oikeus käyttää.

Rattijuopumuksesta voidaan tuomita sakkoon tai enintään kuuteen kuukauteen vankeutta.

3.4 Törkeä rattijuopumus

Törkeään rattijuopumukseen syyllistyy henkilö, jonka uloshengitysilma on 1,2 promillea tai 0,53 mg per uloshengityslitra. Vaihtoehtoisesti henkilö voi syyllistyä törkeään rattijuopumukseen, jos hänen ajokykynsä on huomattavasti heikentynyt tai rikoksenteijä on käyttänyt muuta huumaavaa ainetta kuin alkoholia tai tällaista ainetta ja alkoholia niin, että hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut.

Olosuhteiden on oltava myös sellaiset, että rikos on ollut omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen turvallisuudelle. Esimerkiksi voidaan pohtia mökkitiellä henkilöautoa kuljettaneen henkilön puhaltessa 1,5 promillea, onko hän aiheuttanut vaaraa muiden turvallisuudelle, vaikka promillet ovatkin suuret?

Rikoslain mukaan rikoksenteijä on tuomittava törkeästä rattijuopumuksesta vähintään 60 päiväsakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

4 RATTIJUOPUMUKSEN TOTEAMINEN

Poliisimies tekee puhallustestin seulonta-alkometrillä keikkapaikalla rutiininomaisesti ajoneuvon pysäytyksessä tai puhallusratsiassa. Testin annettua rangaistavuuden ylittävän tuloksen tai kuskin käyttäytymisen perusteella ruvetaan asiaa tutkimaan.

Poliisilaki antaa poliisimiehelle valtuuden pysäyttää ajoneuvo liikenteessä. Poliisilain 2 luvun 11 § kertoo poliisin oikeuksista ajoneuvon pysäyttämistä tai siirtämisestä. ”Poliisimiehellä on oikeus määrätä kulkuneuvo pysäytettäväksi, siirtää kulkuneuvo tai määrätä se siirrettäväksi, jos se on perusteluta poliisille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi.” (Poliisilaki 2011/872.)

Pakkokeinolaki antaa yksittäiselle poliisimiehelle valtuuden ottaa moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajalta koe nautitun alkoholin tai muun nautitun huumaavan aineen toteamiseksi. Laissa tarkoitettuja kokeita ovat puhalluskoe seulonta- ja tarkkuusalkometriin sekä sylkinäytteen ottaminen. Henkilönkatsastuksia ovat veri- ja virtsakoe. (Rantaeskola 2014, 296.)

Jos seulontatesti näyttää alkoholipitoisuuden uloshengitysilmassa olevan yli rangaistavuuden eikä ole syytä epäillä, että kuljettaja on käyttänyt huumausaineita, voidaan hänet viedä seulonta-alkometriin. Seulonta-alkometri antaa luotettavamman tuloksen uloshengitysilman alkoholipitoisuudesta ja on pitävä todiste asian oikeudellisessa käsittelyssä jatkossa.

Jos epäillään moottorikulkuisen ajoneuvon kuljettajan nauttineen huumausaineita, voidaan hänelle tehdä drugwipe pikahuumausainetesti. Seulonta-alkometri on ensisijainen päihtymykseen käytetty mittari, mutta se ei näytä muita aineita kuin alkoholipitoisuuden. Mikäli puhallus seulonta-alkometriin on nolla ja kuljettaja vaikuttaa päihtyneeltä voi poliisimies tarkastaa kuljettajan ajokunnon huumeepikatestillä. Drugwipe-huumeepikatesteri näyttää kuljettajan mahdollisesti käyttämät yleisimmät huumausaineet. (2020/2013/3894;POL-2014-9220)

Pakkokeinolaki 9 luvun 2 §:n mukaan poliisimies voi määrätä moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajan tai muussa rikoslain 23 luvussa tarkoitetussa tehtävässä toimivan kokeeseen, joka tehdään tämän mahdollisesti nauttiman alkoholin tai muun huumaavan aineen toteamiseksi. Kokeesta kieläytymisen taikka kokeen suorittamisen turvaamisen tai luotettavan koetuloksen saamisen vuoksi voidaan toimittaa henkilönkatsastus, johon ei tarvita pidättämiseen oikeutetun virkamiehen päätöstä. Koe on tehtävä siten ja sellaisella menetelmällä, ettei siitä aiheudu tarpeetonta tai kohtuutonta haittaa tutkittavalle. Tulli- ja rajavartiomiehellä sekä Liikenteen turvallisuusviraston liikennettä valvomaan määräämällä virkamiehellä on tehtävässään sama toimivalta kuin poliisimiehellä 1 momentin mukaan. (Pakkokeinolaki 2011/806.)

4.1 Huumausaineiden aineenvaihduntatuotteet

Kuljettajan verestä saattaa löytyä huumausaineiden aineenvaihduntatuotteita, jotka eivät ole aktiivisia. Tällöin kuljettaja ei ole suoraan syyllistynyt rattijuopumukseen. Tämä selviää kuitenkin vasta verikokeiden tuloksista.

Jos mainittu aine tai aineenvaihduntatuote on peräisin lääkevalmisteesta, jota kuljettajalla on ollut oikeus käyttää ei hän automaattisesti syyllisty rattijuopumukseen, ellei hänen ajokykynsä ole huomattavasti heikentynyt lääkityksen takia. Tässä tapauksessa epäillyn on toimitettava määrääjassa poliisille todiste siitä, että hänellä on ollut kyseisen lääkeaineen resepti epäilyn hetkellä. Jos epäilty toimittaa asiallisen reseptin voidaan rattijuopumusepäily kumota.

Rattijuopumusepäilyjen yhteydessä on ollut tilanteita, joissa epäillylle on tehty kannabis-pikatesaus, joka on antanut positiivisen lukeman kannabikselle. Verikokeissa on kuitenkin ilmennyt, että

henkilön kehossa on ollut ainoastaan kannabiksen aineenvaihduntatuotetta karboksitetrahydrokannabinolia eikä aktiivisesti sillä hetkellä vaikuttavaa ainetta.

5 MITEN ALKOHOLI JA HUUMAUSAINHEET VAIKUTTAVAT AJOKYKYYN?

Pienikin määrä alkoholia vaikuttaa ajokykyyn ja nostaa onnettomuuden joutumisen todennäköisyyttä. Veren alkoholipitoisuuden ylittäessä 0,5 promillea onnettomuusriski kasvaakin voimakkaasti ja 1,6 promillen rajan ylittyessä kuljettajan onnettomuuteen joutumisen todennäköisyys on noussut jo 40-kertaiseksi selvään kuljettajaan verrattuna.

Poliisi puhalluttaa vuosittain noin 1,2 – 1,8 miljoonaa kuljettajaa Suomessa. Suurin osa rattijuopista jää kuitenkin kiinni ajotavan tai ajovirheiden takia. (Liikenneturva, 2021.)

Huumausaineiden vaikutus ajokykyyn riippuu vahvasti käytetystä aineesta. Aineet voivat olla keskushermostoa lamaannuttavia, jolloin niitä kutsutaan depressanteiksi. Jos ne kiihottavat keskushermostoa kutsutaan niitä stimulanteiksi. Aistiharhoja aiheuttavia huumausaineita kutsutaan hallusinoeneiksi.

6 HUUMAUSAINHEET

6.1 Mikä on huumaava aine?

THL:n verkkosivujen mukaan huumausaine tai huume tarkoittaa laitonta päihdettä. Päihteiden laittomuuden määrittelee lainsäädäntö. Huumausaineiden määrittelyyn vaikuttavat kansalliset lainsäädännöt ja Yhdistyneiden kansakuntien (YK) yleissopimukset. YK:lla on kaksi yleissopimusta, joihin liittyneiden valtioiden on valvottava sopimuksissa lueteltuja aineita sopimusten mukaisella tavalla huumausaineina.

Vuoden 1961 huumausaineyleissopimus jakaa aineet neljään luokkaan lääkinnällisen- ja päihdekäytön mukaan. Tiukimmin kontrolloidaan luokkaa IV, jonka aineet katsotaan vaarallisimmiksi ja joilla on vähiten lääketieteellistä käyttöä. Luokkien I - III aineita kontrolloidaan tiukimmin luokassa I ja väljimmän luokassa III. Listan muutokset tulevat lainvoimaiseksi jäsenmaissa sinä päivänä, kun jäsenmaa saa tiedon muutoksesta. (Terveystieteiden tutkimuskeskuksen verkkosivut, 2020.)

Nämä sopimukset mainitaan myös Suomen huumausainelaisissa (2008/373) ja määrittelevät tätä kautta tietyt aineet huumausaineiksi Suomessa. Huumausainelain 1 luvun 1§:ssa kerrotaan lain

tavoitteet. Tavoitteet ovat huumausaineiden laittoman Suomeen tuonnin, Suomesta viennin, valmistuksen, levittämisen ja käytön ehkäiseminen sekä muiden huumaantumistarkoituksessa käytettävien aineiden aiheuttamien terveystarkoituksien vähentäminen.

Rikoslain luvun 50 § 5:ssä määritellään osa huumausaineista erityisen vaarallisiksi. Erittäin vaarallisella huumausaineella tarkoitetaan huumausainetta, jonka käyttöön liittyy virheellisestä annostelusta johtuva hengenvaara, lyhytaikaisestakin käytöstä johtuva vakavan terveydellisen vaurion vaara tai voimakkaat vieroitusoireet.

6.2 Amfetamiini

Amfetamiini on synteettinen stimulantteihin kuuluva päihde. Amfetamiini kiihdyttää keskushermoston toimintaa ja lisää hyvänolon hormonien kuten dopamiinin, serotoniinin ja noradrenaliinin toimintaa ihmisen kehossa. Kyseistä huumausainetta voidaan käyttää useilla eri tavoilla, kuten suun kautta, nuuskaamalla tai suonensisäisesti pistämällä. Amfetamiini aiheuttaa käyttäjässään energisyyttä, ajatuksen nopeaa juoksua ja puheliaisuutta. Se voi aiheuttaa myös voiman tunnetta, mutta myös ahdistuneisuutta ja pakonomaista liikkumisen tarvetta. Amfetamiini voi aiheuttaa rytmihäiriöitä tai kallon sisäistä verenvuotoa. (Päihdelinkki, 2021.)

6.3 Kannabis

Kannabis on yleisimmin käytetty laiton päihde Suomessa. Kannabiskokeilut ovat nelinkertaistuneet suomalaisessa väestössä vuoden 1992 kuudesta prosentista 24 prosenttiin vuonna 2018. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivut, 2020.)

Kannabis on hampukasvista tuotettu päihde. Kasvin vaikutus perustuu sen tuottamiin kannabinoideihin. Päihtymisen kannalta merkittävin päihdyttävä ainesosa on THC eli tetrahydrokannabinoli. Tuore kannabis ei sisällä merkittäviä määriä THC:tä vaan se tulee kuumentaa. Polttamalla tai höyryttämällä käytetyn kannabiksen vaikutus alkaa välittömästi ja kestää muutamia tunteja. Kiuvatusta kannabisrouheesta tehdään useimmiten sätkiä, jotka poltetaan tupakanomaisesti. Kannabis on psykoaktiivinen päihde ja se vaikuttaa keskushermostoon.

Kannabiksella koetaan olevan rentouttavia vaikutuksia ja sen koetaan tekevän käyttäjästänsä sosiaalisemman. Negatiivisiksi oireiksi voidaan pitää mahdollista ahdistuneisuutta, muistikatkoksia ja motoriikan heikentymistä hetkellisesti. Kannabiksen käytön yhteyttä psyykkisten sairauksien puhkeamiseen on myös tutkittu.

6.4 Gammahydroksivoihappo (gamma) eli lakka

Gammahydroksivoihappoa käytetään lääkkeenä narkolepsia-katapleksian hoidossa. Gammaa käytetään myös päihteenä. Sillä on keskushermostoa lamauttava vaikutus. Kadulla gammaa eli lakkaa liikkuu erilaisissa muodoissa. (Päihdelinkki, 2021.)

Gammahydroksivoihappoa käytetään rakeina, kapseleina, jauheena tai liuksena yleensä suun kautta otettuna. Katukaupassa myytävä gammahydroksivoihappo on yleensä epäpuhdasta ja yhden annoksen sisältämä ainepitoisuus voi vaihdella huomattavasti. (Päihdelinkki, 2021.)

Lakka ei kuulu henkilönkatsastus rattijuopumusasiassa pakettiin automaattisesti vaan poliisimiehen on se erikseen pyydettävä näytteenottajalta oikeuslääkäriasemalla. (Päihdelinkki, 2021.)

6.5 Kokaiini

Kokaiini on stimulantteihin luokiteltu päihde, joka vaikuttaa keskushermostossa kiihdyttävästi. Kokaiinia saadaan kokapensaasta lehdistä. Lehdistä uutetaan kokaiiniemäs, josta suolahapon avulla jalostetaan vaaleaa, vesiliukoista jauhetta. Jauhe käytetään nenän kautta nuuskaamalla. Kokaiini on stimulantti eli vaikuttaa keskushermostoon kiihdyttävästi. Kokaiini vaikuttaa erityisesti dopamiiniksi ja noradrenaliiniksi kutsuttujen välittäjäaineiden toimintaan estäen niiden takaisinottoa hermosoluun. Kokaiini piristää, lisää suorituskykyä ja nostaa mielialaa. Se poistaa pelkotiloja ja voi saada käyttäjän tuntemaan itsensä itsevarmemmaksi. Kokaiini nostaa verenpainetta ja sykettä. Kokaiinin käyttöön liittyy verihyytymän, rytmihäiriön, sydänlihastulehduksen, aivohalvauksen ja kehon ylikuumenemisen riski. Korkein oikeus on linjannut, että kokaiini on erittäin vaarallinen huumeaine. (Päihdelinkki, 2021.)

6.6 Ekstaasi

MDMA (3,4-metyleenidioksimetamfetamiini) on vaihtelevasti sekä stimulantteihin että psykedeeleihin luokiteltu päihde. MDMA on täysin synteettinen huume eikä sitä esiinny luonnossa. Puhdas MDMA on kideäistä, vaaleaa jauhetta. Ekstaasia liikkuu tabletteina ja sisältö voi vaihdella. MDMA vaikuttaa aivoissa lisäten serotoniini- ja dopamiinivälittäjäaineiden toimintaa aiheuttaen näin käyttäjässään voimakkaan hyvänolon tunteen. Aineen vaikutus on noin 5 – 6 tuntia riippuen annoksesta. Vaikutukset riippuvat vahvasti siitä mitä tabletit sisältävät. Suomessakin on löydetty ekstaasitablattereita, joissa ei ole lainkaan MDMA:ta. MDMA vaikuttaa lisäten sosiaalisuutta, empatiakykyä ja yhteyden tunnetta toisiin ihmisiin. Negatiiviset tunteet kuten pelko ja ahdistus tuntuvat käyttäjästä katoavan. MDMA:n haittavaikutukseen voi kuulua ruokahaluttomuus, sykkeen nouseminen, kehon kuivuminen, lihaskrampit ja leuan jäykistyminen tai jauhaminen. Ekstaasin käyttöön on liitetty myös

kohonnut ahdistuksen ja paniikkikohtauksen riski. Ekstaasi nostaa kehon lämpötilaa ja voi aiheuttaa lämpöhalvausta varsinkin yhdistettynä rasitukseen kuten tanssimiseen. MDMA:ta pidetäänkin varsinkin niin sanottuna bilehuumeena. Korkein oikeus on luokitellut ekstaasin erittäin vaaralliseksi huumausaineeksi. (Päihdelinkki, 2021.)

6.7 Huumaavat lääkkeet

Jos mainittu aine tai aineenvaihduntatuote on peräisin lääkevalmisteesta, jota kuljettajalla on ollut oikeus käyttää ei rikoksen tunnusmerkistö täyty. Tässä tapauksessa epäilyn on toimitettava määräajassa poliisille todiste siitä, että hänellä on ollut kyseisen lääkeaineen resepti epäilyn hetkellä.

Useat lääkkeet vaikuttavat ajokykyä alentavasti ja niiden alaisena ei tulisi ajaa. Lääkkeenväärinkäyttö tapauksessa kuljettaja syyllistyy rattijuopumukseen. Tämmöisessä tapauksessa kuljettajalla ei ole vaadittavaa reseptiä lääkkeeseen tai reseptillistä lääkettä on käytetty liikaa niin, että kuljettajan ajokyky on heikentynyt. Useat kolmiolääkkeet heikentävät ajokykyä ja yhteisvaikutus alkoholin kanssa voi aiheuttaa ajokyvyn heikkenemisen ja rattijuopumusepäilyn. (Huttunen, 2017.)

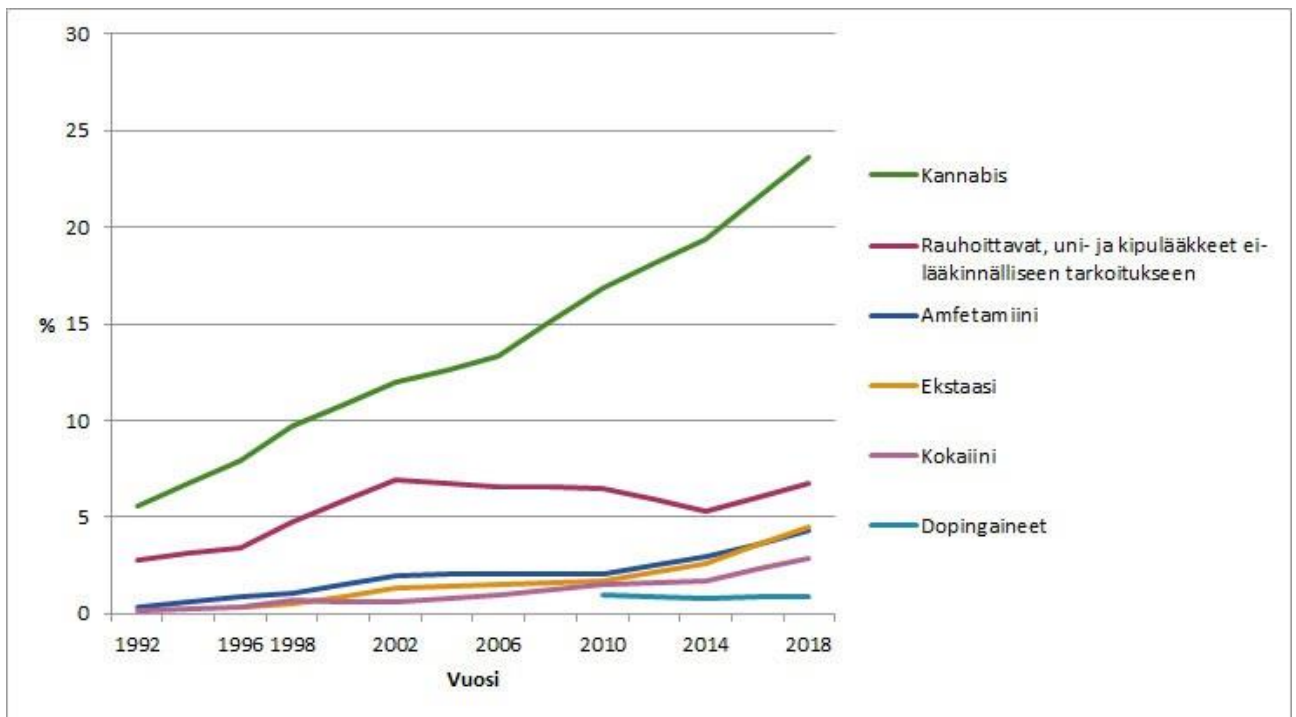
Yksi yleisimmistä lääkkeistä, joihin poliisi törmää on rauhoittavat lääkkeet, joiden vaikuttavana aineena toimii bentsodiatsepaami. Tavallisia bentsodiatsepiineja ovat: diatsepaami, klooridiatsepoksidi, oksatsepaami, loratsepaami, tematsepaami ja alpratsolaami (Rovasalo 2018). Niitä myydään lukuisilla eri kauppanimillä.

Bentsodiatsepiinit vaikuttavat psyykkisiin toimintoihin ja keskushermostoon. Näillä lääkkeillä on ahdistusta lievittäviä, rahoittavia, kouristuksia ehkäiseviä sekä lihaksia rentouttavia ominaisuuksia. Benstosdiatsepiinit ovat laillisia reseptilääkkeitä, joita käytetään myös väärin päihtymistarkoituksessa. (Karjalainen 2010, 27.)

Subutex on lääkeaine, jota käytetään heroiinin vieroitusoireisiin. Tätä lääkettä myydään usein katu-kaupassa ja sen väärinkäyttö on varsin yleistä. Vaikuttavana aineena subutexissä on buprenorfiini. (Rovasalo 2018.)

6.8 Kuinka paljon suomalaiset käyttävät huumausaineita?

Kannabista tai muita aineita joskus elämänsä aikana kokeilleiden tai käyttäneiden osuudet 15–69-vuotiaassa suomalaisessa väestössä vuosina 1992–2018, %.

Kaavio 1. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivut, 2020.)

THL:än kaaviosta huomaamme, että kannabiksen käyttö on todella yleistä Suomessa. Sen käyttö on vain lisääntynyt. Toisella sijalla on lääkkeiden väärinkäyttäminen päihtymistarkoituksessa. Seuraavaksi tulee amfetamiini, jonka rinnalle on 2018 vuonna noussut myös ekstaasi. Kokaiinin käyttö on varsin vähäistä Suomessa kaavion mukaan, mutta sekin on pienessä nousussa. Dopingaineiden käyttö on varsin vähäistä eikä niin näkyvää toimintaa.

Kaavio kertoo kokeilusta, mutta ei suoranaisesti siitä kuinka paljon kyseistä päihdettä käytetään jatkuvasti. Sillä on kuitenkin varmasti yhteys tähän kannabiksen käytön ollessa todella yleistä Suomessaakin.

Valtakunnalliset jätevesitutkimukset osoittavat, että väestötasolla yhteenlasketun amfetamiinin ja metamfetamiinin, sekä MDMA:n eli ekstaasin ja kokaiinin käyttö on lisääntynyt Suomessa tutkimusajana. Viime vuosina merkittävin muutos on ollut jätevesitutkimuksen perusteella jo ennestään suosittu amfetamiinin käytön kasvu Suomessa, sekä metamfetamiinin käytön huomattava lisääntyminen vuosina 2016-2017, ja sitä seurannut paluu matalammalle tasolle. Lisäksi kokaiinin käyttö on viime vuosina voimakkaasti kasvanut eurooppalaisittain matalalta tasolta, painottuen yhä voimakkaasti eteläisen Suomen suuriin kaupunkeihin. Koko Suomen tulokset ovat olleet pääsääntöisesti hyvin yhteneviä huumerattijuopumustilastojen, sekä poliisin ja tullin suorittamien takavarikoiden kanssa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivut, 2021.)

7 RATTIJUOPUMUSTEN MÄÄRÄ HELSINGISSÄ 2010 - 2018

Käytin Tilastoa 1 tehdessäni rikosnimikkeinä rattijuopumusta ja törkeää rattijuopumusta. Huumausaineen käyttörikosta en tässä tilastossa käyttänyt nimikkeenä vaan se sisältyy rattijuopumukseen.

 215 Helsinki

Ilmoitettu teontarkenteita	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen	1 294	1 333	1 142	1 155	1 157	1 156	1 341	1 535	1 724
törkeä rattijuopumus	840	848	782	634	581	586	510	547	546
Summa	2 134	2 181	1 924	1 789	1 738	1 742	1 851	2 082	2 270

Tilasto 1.

2010 ja 2011 rattijuoppojen määrä on suurin piirtein sama. 2013 – 2015 välisinä vuosina rattijuoppojen määrä on suurin piirtein samanlainen ja tällä vuosikatsauksella tällä aikavälillä rattijuopumuksia on vähemmän kuin alku- ja loppupäässä. 2017 ja 2018 rattijuoppojen määrä on noussut useammalla sadalla edellisiin vuosiin. 2015 rattijuopumusilmoituksia on tehty 1742. Vuonna 2016 ilmoituksia on 1851, joka on noin sata enemmän kuin edellisenä vuonna. 2017 ilmoitusten määrä on jo selkeästi yli kahdentuhannen luvulla 2082. 2018 ilmoituksia on tehty 2271, mikä on kaksisataa enemmän kuin edeltävänä vuonna. Kun vertaa vuotta 2010 ja 2018 on 2018 vuonna ilmoituksia enemmän 136 kappaletta. Määrällisesti tämä ei ole huomattava luku, mutta seuraavassa luvussa eritellään käytetty päihde, missä on tapahtunut suuriakin muutoksia. Rattijuopumusten kokonaismäärissä ei ole siis tapahtunut valtavia muutoksia.

7.1 Rattijuopumukset jaoteltuna käytetyn päihteen mukaan Helsingissä 2010 - 2018

Tilastossa on eritelty kuljettajan käyttämä päihde kolmella eri tavalla. Ensimmäinen jaotellussa kuljettaja on käyttänyt ainoastaan alkoholia. Toisessa jaotellussa kuljettaja on käyttänyt alkoholia sekä muuta huumaavaa ainetta. Kolmannessa jaotellussa kuljettaja on käyttänyt ainoastaan päihdyttävää ainetta. Tilastossa ei ole eritelty mikä käytetty huumaava aine on ollut kyseessä. Kyseessä on voinut olla huumausaine tai väärinkäytetty huumaava lääke.

Ilmoitettu teontarkenteita	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ALKOHOLI	1 487	1 633	1 415	1 209	1 078	1 023	955	1 017	1 019
ALKOHOLI JA MUU HUUMAAVA AINE	79	73	94	96	97	122	125	148	165
MUU HUUMAAVA AINE	584	504	444	519	589	634	810	962	1 132
Summa	2 150	2 210	1 953	1 824	1 764	1 779	1 890	2 127	2 316

Tilasto 2.

2010 Helsingissä todettiin 2150 rattijuoppoa, joista 1487 alkoholista, 79 sekakäytöstä ja 584 huumaavasta aineesta.

2011 Helsingissä todettiin 2210 rattijuoppoa, joista 1633 alkoholista, 73 sekakäytöstä ja 504 huumaavasta aineesta.

2012 Helsingissä todettiin 1953 rattijuoppoa, joista 1415 alkoholista, 94 sekakäytöstä ja 444 huumaavasta aineesta.

2013 Helsingissä todettiin 1824 rattijuoppoa, joista 1209 alkoholista, 96 sekakäytöstä ja 519 huumaavasta aineesta.

2014 Helsingissä todettiin 1764 rattijuopumusta, joista 1078 oli alkoholista, 97 sekakäytöstä ja 589 puhtaasti huumaavasta aineesta.

2015 Helsingissä todettiin 1779 rattijuopumusta, joista 1023 oli alkoholista, 122 sekakäytöstä ja 634 puhtaasti huumaavasta aineesta.

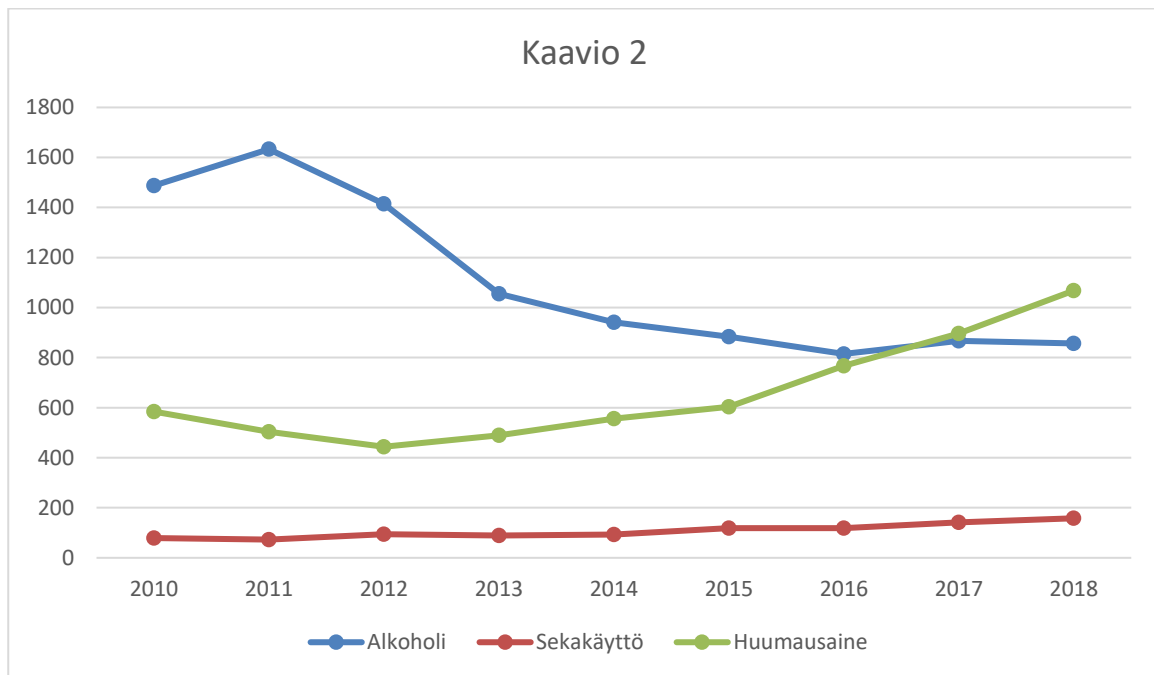
2016 Helsingissä todettiin 1890 rattijuopumusta, joista 955 alkoratteja, 125 sekakäyttöä ja 810 huumaavasta aineesta johtuvaa.

2017 Helsingissä todettiin 2127 rattijuoppoa, joista 1017 alkoratteja, 148 sekakäyttöä ja 962 huumaavasta aineesta.

2018 Helsingissä todettiin 2316 rattijuoppoa, joista 1019 alkoholista, 165 sekakäytöstä ja 1132 huumaavasta aineesta.

Alkupään tilastoista voidaan nähdä, että alkoratit ovat olleet selkeästi yleisempiä kuin huumausaineista johtuvat. Tilastossa näkyy huumerattien vuosittainen nousu. Huumerattien nousu on ollut varsinkin vuodesta 2013 eteenpäin nousevaa noin sadan kappalemäärän verran vuosittain.

2010 huumeratteja on 584 kun taas 2018 niitä on jo tuplasti enemmän 1132. Alkoratteja oli 2010 1487 ja 2018 niitä oli 1019. Rattijuopumusten määrä on lisääntynyt, mutta niiden luonne on myös muuttunut. Huumeratit ovat lisääntyneet vuoteen 2010 verrattuna prosentuaalisesti 51,59 prosenttia. 2018 alkoratteja oli 32,47 prosenttia vähemmän kuin 2010. Tilaston 2 mukaan poliisin on todennäköisempää törmätä huumerattiin kuin alkorattiin Helsingissä.

Kaavio 2. Käytettyjen päihteiden määrä vuosina 2010 – 2018.

Tilaston vuosia katsellessa voidaan varsin selkeästi todeta, että alkoholin ja huumaavan aineen aiheuttava rattijuopumus on harvinaisempaa kuin niin sanotun puhtaan alkoratin tai huumeratin ajaminen. Kuljettajilla on siis tapana käyttää pelkästään huumausaineita tai pelkästään alkoholia.

7.2 RATTIJUOPUMUKSET KUUKAUSITTAIN HELSINGISSÄ

Ilmoitettu teontarkenteita		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
rattijuopumus, huumaantuneena ajaminen	tammi	89	112	81	81	75	91	66	88	153
	helmi	56	83	77	72	69	57	85	111	123
	maalis	97	87	88	97	115	80	105	124	143
	huhti	128	113	116	106	70	62	88	115	154
	touko	127	125	115	106	117	116	122	149	170
	kesä	128	115	113	112	115	104	117	112	142
	heinä	125	129	116	83	69	116	127	142	100
	elo	121	135	94	83	103	98	101	135	144
	syys	149	119	108	137	116	144	140	154	159
	loka	117	98	81	98	82	84	151	131	148
	marras	103	135	94	101	128	113	164	155	139
	joulu	54	82	59	79	98	91	75	119	149
	Summa	1 294	1 333	1 142	1 155	1 157	1 156	1 341	1 535	1 724
törkeä rattijuopumus	tammi	62	59	68	39	33	41	28	31	42
	helmi	45	37	48	58	41	30	49	35	31
	maalis	55	49	58	45	47	56	34	45	42
	huhti	74	77	72	38	50	47	45	47	53
	touko	79	71	69	52	68	61	52	50	51
	kesä	80	72	72	59	58	62	56	47	43
	heinä	87	94	83	56	42	61	39	43	48
	elo	72	70	74	69	58	44	41	49	49
	syys	81	88	77	73	48	40	38	60	53
	loka	89	93	66	46	45	50	42	45	53
	marras	51	61	51	48	60	51	44	54	40
	joulu	65	77	44	51	31	43	42	41	41
	Summa	840	848	782	634	581	586	510	547	546

Tilasto 3.

Tilastossa on jaoteltu rattijuopumusten ja törkeiden rattijuopumusten määrä kuukausittain. Yleisesti tilastoa katsottaessa voidaan huomata rattijuopumuksia olevan enemmän touko – syyskuun välisenä aikana eli silloin kun aurinkoa on vuodessa enemmän kuin muulloin. En ole yllättynyt, että kesäkuukausina rattijuopumuksia on enemmän kuin muulloin.

Kesälomakausi on omalla tavallaan vaarallisinta aikaa liikenteessä. Tähän voi olla syynä se, että ihmisillä on enemmän vapaata kuin muulloin. Kesäisin ajetaan huomattavasti enemmän juovuksissa kuin muina vuodenaikoina. (Riikonen 2018.)

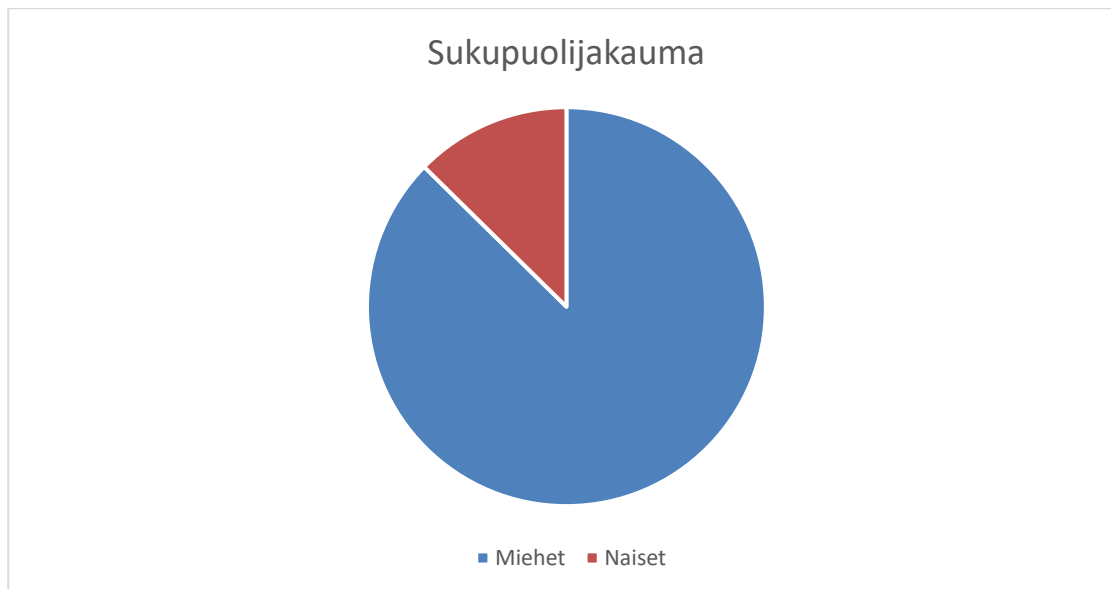
8 KUKA SYLLISTYY RATTIJUOPUMUKSEEN?

Tilastotietokeskuksen sivuilla oli hakujärjestelmä, jolla pystyi erittelemään selvitettyjen rattijuopumustapausten perusteella rikoksiin syyllistyneiden erilaisia ominaisuuksia kuten ikää ja sukupuolta. Tilasto ei itsessään avaa syitä miksi tietyn ikäryhmän ihmiset syyllistyvät toisia enemmän kyseisiin rikoksiin kuin toiset, mutta siitä voi olla jonkinlaista apua ohjata tietoisuutta tietyille ikäryhmille asian suhteen.

Kaavio 3.

Tilastotietokeskuksen tietojen mukaan Suomessa epäillyiksi selvitettyissä rikoksissa epäiltiin eniten 25 – 29 – vuotiaiden joukkoa. 18 – 20 vuotiaita epäiltyjä oli 1151 kappaletta ja 40 – 44 vuotiaita epäiltyjä oli 1017 kappaletta. Näiden ikäryhmien väliin jäävä määrä oli suurin piirtein samansuuruisen. Vuonna 2018 kokonaisuutena selvitettyihin tapauksiin oli epäiltyjä yhteensä 11258 kappaletta. Suurin joukkio tästä eli 25 – 29 vuotiaiden määrä oli prosentuaalisesti tästä osuudesta 15,51 prosenttia. Pylväskaaviosta näkee silmämääräisesti, että 18 – 44 – vuotiaiden määrät ylittävät tuhat kappaletta. Keski-ikä varttuneempi rattijuoppojen määrä on selkeästi pienempi verrattuna 18 – 44 – vuotiaisiin.

Kaavio 4.

Selvitettyjen rattijuopumustapausten epäiltyjen sukupuoli jakauma vuonna 2018 oli varsin selkeä. Miesten osuus oli ylivoimainen ja heitä oli epäiltynä 9835 kappaletta, joka on 87,36 prosenttia kokonaisuudesta. Naisten osuus oli selkeästi pienempi ja heitä oli 1423 kappaletta, joka on prosenttiosuudeltaan 12,74 prosenttia. Tämä kertoo vahvaa tilastoa siitä, että miehet syyllistyvät kyseiseen rikokseen naisiin verrattuna moninkertaisen määrän.

9 MITÄ HUUMAUSAINETA LIIKENTEESSÄ KÄYTETÄÄN?

Keskusrikospoliisin rikosteknisen laboratorion mukaan näytteissä on usein useita eri aineita eikä vain yhtä tiettyä. Keskusrikospoliisin tilasto kertoo aikaväliltä 1.1 – 31.3.2019 ja 1.1 – 31.3.2020 koko maassa tutkittujen näytteiden sisällöt liittyen rattijuopumustapauksiin. Tilaston mukaan amfetamiini on ylivoimainen ykkönen huumerateissa. Tetrahydrokannabinoli eli THC on taulukossa toisena, joka on kannabiksen aineenvaihduntatuote. Sijoille pääsevät myös metamfetamiini ja koka-iini.

Kaavio 5.

Keskusrikospoliisin toisessa taulukossa on jaoteltu tarkemmin käytetyt aineet samalla aikavälillä. Kyseessä koko maan näytteet.

TULOS 1.1.–31.3.2019	Tapauksia (kpl)	TULOS 1.1.–31.3.2020	Tapauksia (kpl)
amfetamiini	1359	amfetamiini	1771
nordiatsepaami	605	klonatsepaami	754
diatsepaami	548	7-aminoklonatsepaami	727
tetrahydrokannabinoli (THC)	497	nordiatsepaami	691
alpratsolaami	483	alpratsolaami	630
buprenorfiini	429	diatsepaami	606
klonatsepaami	408	tetrahydrokannabinoli (THC)	540
7-aminoklonatsepaami	402	buprenorfiini	506
pregabaliini	201	norbuprenorfiini	254
oksatsepaami	200	pregabaliini	204
metamfetamiini	183	oksatsepaami	201
norbuprenorfiini	174	metyleenidioksimetamfetamiini (MDMA)	189
metyleenidioksimetamfetamiini (MDMA)	142	gabapentiini	151
tematsepaami	112	tematsepaami	120
gabapentiini	100	metyleenidioksimetamfetamiini (MDA)	114
kokaiini	78	tramadoli	99
metyleenidioksimetamfetamiini (MDA)	68	kokaiini	91
tramadoli	64	metamfetamiini	75
metyylifenidaatti	44	metyylifenidaatti	68
oksikodoni	43	oksikodoni	66

Tilasto 4.

Toisessa taulukossa näemme tarkemmat kappalemäärät koko maassa per aine. Nordiatsepaami, klonatsepaami, diatsepaami ja alpratsolaami ovat bentsodiatsepaameihin kuuluvia rauhoittavia lääkkeitä, joihin tarvitaan resepti käyttäjältään.

Näistä tilastoista voimme päätellä, että amfetamiinia käytetään ehdottomasti eniten. Hyvänä kakko-sena on erilaiset rauhoittavat lääkkeet, joilla on lukuisia kauppanimiä ja vaikuttavia aineita. Näiden lisäksi suurissa määrin liikennejuopumustapauksissa esiintyy kannabista.

10 YHTEENVETO

Oletukseni oli ennen opinnäytetyön tekemistä, että huumeratit ovat lisääntyneet Helsingissä. Minulle tuli kuitenkin yllätyksenä, että muutos on näinkin valtava. Huumeratit ovat lisääntyneet vuoden 2010 verrattuna prosentuaalisesti 51,59 prosenttia. 2018 alkoratteja oli 32,47 prosenttia vähemmän kuin 2010. Tämä kertoo selvästi, että huumausaineet ovat syrjäyttäneet alkoholin ratti-juopumuksissa Helsingissä.

Kertooko huumerattien yleistyminen huumeiden lisääntymisestä ja alkoholin syrjäyttämisestä? Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksen mukaan nuorten huumeiden käyttö on lisääntymässä. Nuoret käyttävät kyllä entistä vähemmän alkoholia, mutta huumausaineiden käyttö on taas lisääntynyt. Näkyykö tämä suoraan myös liikennekäyttäytymisessä?

Olin yllättynyt, että Helsingissä huumerattien määrä on näin suuri. Osasin odottaa, että niiden määrä on kasvanut, mutta en näin paljon. Uskon, että koko maassa kehitys on samansuuntainen, mutta hieman hitaampi. Pääkaupungissa liikkuu paljon huumeita ja asukastiheys on todella korkea verrattuna muuhun maahan. Tämä saattaa vaikuttaa huumeiden suurempaan saatavuuteen ja käyttöasteeseen.

Suomalaisten huumeiden kokeileminen on lisääntynyt varsinkin kannabiksen kohdalla kuten Kaavio 1:ssä näkyy. Muidenkin huumeiden kokeilu on nousussa. Vaikka kokeilu ei suoraan kerro pitkäaikaisen käytön määrästä, on se silti olennainen indikaattori.

En ollut yllättynyt siitä, että amfetamiini on johtava huumausaine liikenteessä. Amfetamiinia liikkuu varsin paljon Helsingin kaduilla ja se näkyy myös liikenteessä. Amfetamiinin vaikutukset ovat myös kiihdyttäviä ja tämä voi osaltaan vaikuttaa rattiin tarttumiseen verrattuna kannabiksen rauhoittaviin vaikutuksiin.

10.1 Luotettavuus

Olen käyttänyt pääasiallisesti tilastojeni lähteenä poliisin Polstat järjestelmää. Järjestelmä on poliisin järjestelmien keräämien tietojen pohjalta koonnut tietonsa ja niitä voidaan pitää varsin luotettavana. Tilastotietoa olen saanut myös runsaasti tilastotietokeskuksesta. Pidän tätä lähdettä luotettavana, sillä se on erikoistunut erityisesti tieteellisten tilastojen tuottamiseen.

Tilastot kertovat tietoa poliisin kohtaamista epäillyistä rattijuopoista ja tämä on varmasti vain osa todellisuudesta, sillä usea rattijuoppo ei jää kiinni poliisille. Uskon, että rattijuoppojen määrä on paljon suurempi kuin poliisien tilastot antavat ymmärtää. Opinnäytetyössäni en myöskään tutkinut rattijuopumusten tilannetta koko Suomen kannalta vaan keskityin pääkaupunkiin.

En tutki tai ota kantaa opinnäytetyössäni mainituista rikoksista epäiltyjen saamiin tuomioihin. Polstatin tilastot kertovat rikosilmoitusjärjestelmä Patjaan merkittyjen epäiltyjen rikosten määrät.

Tilastoihin on voinut tulla muutoksia, jos rikosilmoituksia on muutettu. Voi olla, että esimerkiksi poliisimies on epäillyt kuljettajaa huumeiden vaikutuksen alaisena ajamisesta ja tutkinnan edessä on käynyt ilmi, ettei elimistöstä ole löydetty huumeita ja rikosilmoitusta on muutettu vastaamaan sen hetkistä tilannetta.

Valitsin tarkoituksella vuodet 2010 – 2018, sillä koronavirus ei ole voinut vaikuttaa hämäävästä tilastojen vertailuun ja vääristää tätä kautta lukujen keskinäistä vertailua.

11 POHDINTA

Tässä osiossa käyn läpi opinnäytetyön tekemisen vaiheita ja erilaisia haasteita. Haastavinta opinnäytetyön tekemisessä oli sen aloittaminen. Aiheen rajaus ei ollut aluksi minulla selkeänä kuvana päässä, mutta muotoutui varsin nopeasti kuitenkin ensimmäisen opinnäytetyöseminaarin jälkeen. Opinnäytetyön tekeminen tuntui osittain haastavalta sen takia, että se tehtiin työharjoittelun jälkeen. Olin päässyt työrytmiin sisälle ja opiskeluun palaaminen tuntui haastavalta.

Käytin olennaisena lähteenäni opinnäytetyössä poliisin Polstat-järjestelmästä saamiani tilastoja. Järjestelmän käyttö ei ollut minulle ennestään tuttua ja sen kanssa sai taistella muutaman tunnin ennen kuin oppi kunnolla käyttämään sitä ja saamaan hyödyllistä dataa. Onneksi minulla oli luokkatoveri tekemässä omaa opinnäytetyötään ja pystyimme yhdessä pähkäilemään ohjeiden avulla keinon käyttää ohjelmaa.

Korona toi omat haasteensa opinnäytetyön toteuttamiseen. Olisin halunnut selailla enemmän kirjoja kirjastoissa, mutta ne olivat varsinkin pääkaupunkiseudulla kiinni. Jouduin siis enemmän taktikoimaan mitä kirjoja lainaisin mistäkin kirjastosta.

Koen opinnäytetyöni olevan dynaaminen paketti aiheen olennaisimmista asioista. Aiheesta voisi jatkaa kirjoittamista ja tilastoja voisi vertailla aiheesta keskenään loputtomiin saakka.

Edellisissä opinnoissani tein toiminnallisen opinnäytetyön sen aikaisen luokkalaiseni kanssa. Päätin tällä kertaa tehdä tutkimuksellisen opinnäytetyön yksin. Yksin tekemisessä on omat haasteensa, kun ei ole aina toista silmäparia arvioimassa tehtyä työtä. Toisaalta itsensä kanssa on helpompi aikatauluttaa ja olla vastuussa vain itselleen. Koen onnistuneeni opinnäytetyön toteuttamisessa hyvin.

LÄHTEET

Heikkilä Tarja 2014: Tilastollinen tutkimus. Porvoo, Edita.

Hirsjärvi, Sirkka ja Huttunen, Jouko: Johdatus kasvatustieteeseen, 1995, 4. uudistettu laitos. Helsinki. WSOY.

Huumausainelaki 2008/737 annettu Helsingissä.

Huttunen, Matti 2017, Terveyskirjasto, Duodecim, Psykenlääkkeet ja liikenne.

Luettavissa <https://www.terveyskirjasto.fi/lam00019>. Luettu 15.03.2021.

Karjalainen Karoliina, 2010: Huumerattijuopumus Suomessa 1977 – 2007: Ilmaantuvuus, sosiaalinen tausta ja kuolleisuus. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Keskusrikospoliisi, 2020, Keskusrikospoliisin Rikosteknisen laboratorion liikennejuopumustutkimustilastoja huumaus ja lääkeaineiden tutkimuspyynnöistä ajanjaksolla 1.1.–31.3. vuosilta 2019 ja 2020.

Luettavissa: <https://thl.fi/documents/10531/2671150/Liikennejuopumustutkimustilastoja+huumaus-+ja+l%C3%A4%C3%A4keaineiden+tutkimuspyynn%C3%B6ist%C3%A4.pdf/7dcb7a5b-4cc0-564a-88e5-4e4f1c22756b?t=1591178197957>. Luettu 15.04.2021.

Kvalitatiivinen tutkimus. Tilastokeskuksen verkkosivut. Luettavissa:

https://www.stat.fi/meta/kas/kvalit_tutkimus.html. Luettu 05.05.2021.

Kvantitatiivinen tutkimus. Tilastokeskuksen verkkosivut. Luettavissa:

https://www.stat.fi/meta/kas/kvanti_tutkimus.html. Luettu 05.05.2021.

Liikenneturva, Huumeet liikenteessä.

Luettavissa: <https://www.liikenneturva.fi/fi/liikenteessa/rattijuopumus#3a39f7d5>. Luettu 05.04.2021.

Liikenneturva, Rattijuopumus.

Luettavissa: <https://www.liikenneturva.fi/fi/liikenteessa/rattijuopumus#3a39f7d5>. Luettu 05.04.2021.

Pakkokeinolaki 2011/806. Annettu Helsingissä 22.7.2011.

Poliisihallituksen ohje POL-2014-9220: Puhalluskoe, sylökitesti ja henkilökatsastus rattijuopumustapauksissa.

Poliisilaki 2011/872. Annettu Helsingissä 22.7.2011.

Poliisin tilastopalvelu Polstat.

Päihdelinkki, amfetamiini.

Luettavissa www.paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/pikatieto/amfetamiini. Luettu 10.04.2021.

Päihdelinkki, kokaiini

Luettavissa <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/pikatieto/kokaiini>. Luettu 26.04.2021.

Päihdelinkki, MDMA.

Luettavissa <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/pikatieto/mdma-ekstaasi>. Luettu 26.04.2021.

Rantaeskola Satu 2014: Pakkokeinolaki – kommentaari. Tampere, Juvenes Print.

Riikonen, Jose 5.6.2018. Humalassa ajaminen yleistyy kesäkuukausina – rattijuopumuksia jää pimentoon myös siksi, että poliisissakin on lomakausi. Helsingin sanomien verkkosivut. Luettavissa: <https://www.hs.fi/autot/art-2000005707644.html>. Luettu 15.04.2021.

Rikoslaki 1889/39 annettu Helsingissä 19.12.1889/39.

Rovasalo, Aki 2018 Terveyskirjasto, Duodecim, Rauhoittavat lääkkeet (bentsodiatsepiinit) – riippuvuus ja vieroitus. Luettavissa <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01048> . Luettu 15.03.2021.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivut 2020, Alkoholi, tupakka ja riippuvuudet, keskeiset käsitteet.

Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/ehkaiseva-paihdeyto/mita-ehkaiseva-paihdeyto-on/keskeiset-kasitteet>

Luettu 15.03.2021.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivut 2021, Jätevesitutkimus: väestötason huumeiden käyttö. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/jatevesitutkimus>. Luettu 10.04.2021

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivut 2020, Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/paihteet-ja-riippuvuudet/huumeet/suomalaisten-huumeiden-kaytto-ja-huumeasenteet>. Luettu 10.04.2021.